

FUMİKO ENÇİ

KADIN MASKELERİ

ÇEVİREN: ASLI İDİL KAYNAR

BİRİNCİ BÖLÜM HAYALET KADIN*

Tsuneo İbuki ve Toyoki Mikame, Kyoto İstasyonu'nun ikinci katındaki kafede karşı karşıya oturuyordu.

Aralarında duran, üzerinde beyaz kristal vazo bulunan suni ahşaptan yapılmış dar masadaki sigara izmaritleriyle dolu kül tablasına bakılacak olursa epeydir sohbet ediyorlardı. Bu iki arkadaş birkaç gündür Kansai bölgesindeydi ve Mikame şans eseri bu kafeye girince İbuki'yle karşılaşmıştı.

“Aa!”

“Aa!”

Ağızlarından tuhaf seslerin çıkmasına mâni olamamıştılar. Öğrencilik yıllarından bu yana süregelen tesadüfi karşılaşmalarından biriydi bu. İkisi selamlaştıktan sonra Mikame, tek başına kahve içen İbuki'nin karşısına oturdu.

“Buraya ne zaman geldin?” diye alçak sesle soran İbuki endişeli bir tavırla gözlerini kırıştırdı. Elmacıkkemikleri çıkık, yanakları çököktü. İnce kemerli uzun burnu, keskin yüz hatlarının daha yumuşak görünmesini sağlıyordu. Eklem çıkıntıları

* Orjinali “Ryo no onna”. Anlamı “hayalet kadın” olan bir Noh maskesi. —çn

belirgin olan zarif parmakları vardı. İbuki uzun, ince parmakları arasına sigarasını sıkıştırıp yumuşak bir sesle konuşmaya başladığında Mikame sanki karşısındaki güzel, zalim bir kadınmiş gibi hoş bir baskı hissedirdi.

“Osaka’da konferans vardı. Ayın ikisinde geldim. Ya sen?”

“S Üniversitesi’nde ders vermemi istediler. Bir hafta daha buradayım. Nihayet dün dersler bitti. Tren istasyonunun oradaki otelde kalıyorum.”

“Öyle mi? Tam zamanında karşılaşmışız desene. Gece trenine bilet almıştım. Ta Kyoto’ya kadar geldim ama ne yapacağımı bilmiyordum.”

“Hakikaten iyi zamanlama,” dedi İbuki. “Birini bekliyorum. Saat iki gibi gelecek. Sen de tanıyorsun onu.”

“Kim?”

“Mieko Togano.”

“O da mı Kyoto’da?”

“Evet, Koetsu Tapınağı’na Junryo Kavabe’nin anıtı dikildi. Anıtın açılış törenini görmeye gelmiş.”

“Kavabe... Mieko onun öğrencisi miymiş?”

“Evet. İkisi de Seiryu* şiir topluluğundan.” İbuki gözlerini kaçırıp sigarasının külünü usulca silkeledi. “Yasuko da onunla gelmiş.”

“Öyle mi?” dedi Mikame. “Nerede kalıyorlar?”

Yasuko, Mieko Togano’nun ölen oğlu Akio’nun eşiydi. Henüz bir yıllık evlilerken Akio, Fuji Dağı’nda çığ altında kalarak hayatını kaybetmişti. Kocasının ölümünden sonra Yasuko, ailesinin evine dönmeyip Toganolarla yaşamaya devam etmişti. Kayınvalidesinin şiir dergisi işlerine yardım ediyor, İbuki’nin yardımcı doçent olarak çalıştığı üniversitede Japon edebiyatı derslerini dinlemeye geliyordu. Yasuko, Akio’nun hanedanlık döneminde insanları ele geçiren ruhlar üzerine sürdürdüğü,

* Berrak dere -çn

yarım kalan araştırması üzerinde çalışıyordu. İbuki ve diğerleri bunu kocasının anısını taze tutmak için yaptığını düşünüyordu.

İbuki, Akio'dan iki üç sınıf üstte olmasına rağmen Akio'yla ikisi Heian dönemi edebiyatı çalıştığı için birbirlerini tanıyordu ancak Akio'nun annesi Mieko ve Yasuko'yla o öldükten sonra, Yasuko'nun ruhlarla ilgili araştırması için öneride bulunmaya geldiğinde tanışmıştı. Mikame de ruhları inceliyor ancak farklı bir açıdan ele alıyordu. Psikiyatri doktorası bulunan ve halk bilimine ilgi duyan Mikame'nin, İncil'in yazıldığı dönemden Orta Çağ'a, Avrupa ülkelerindeki kötü ruhların tarihinden başlayarak, San'in bölgesinin tilki ruhları,* Şikoku'nun köpek ruhları ile Kyuşu'nun yılan ruhlarını üzerine yazdığı çalışmaları yayımlanmıştı. Son zamanlarda Japon hanedanları edebiyatına yani ölümlerin ruhları ile insanlara musallat olan ruhlara ilgi duymaya başlamış ve İbuki aracılığıyla Mieko ve Yasuko'yla tanışmıştı. Her ay ya da her iki ayda bir diğer araştırmacılarla ruhlar hakkında tartışmak üzere Toganoların evinde toplanıyorlardı.

7

Bu grubun başı Yasuko olsa da onun arkasında her daim Mieko Togano bulunuyordu ve varlığı, buluşmalara geçmişe özgü bir zarafet katıyordu. Yasuko güzel giyinen, hoş, zeki bir kadındı ancak İbuki, onu bu denli ilgi çekici kılan şeyin, toplanılarda sessiz sakin oturan Mieko'nun üzerindeki etkisi olduğunu düşünüyordu. İbuki'nin Yasuko ve Mieko'nun da geldiğini haber vermesi, Mikame'yi heyecanlandırmıştı.

"Fuya-çodaki Tsubakiya Oteli'nde kalıyorlar. Mieko bugün Noh Ustası Yorihiro Yakuşiji'nin evine gidiyor. Adam ona eski Noh maskelerini ve kostümlerini gösterecekmiş, bana beraber gitmeyi teklif etmişti..."

* Kitsunetsuki: Bedeni tilki ruhu tarafından ele geçirilmiş insan. Japon folklorunda bu tarz doğaüstü varlıklar (yokai) sık sık karşımıza çıkıyor. Onlarla karşılaşanlara iyi şans getiren türleri bulunmakla birlikte, kötü ruhları da içeriyor. Örneğin, *inugaminin* (köpek ruhlar ya da köpek tanrısı) musallat olduğuna inanılan aileler, halk tarafından dışlanırmış. -çn

“Önceden tanışıyorlar mıymış?”

“Duyduğuma göre Yakuşiji’nin kızı, şair topluluğunun öğrencilerinden. Sonbaharda kıyafetleri havalandırmak için depolarını açacaklarmış. Keiço Dönemi’nden kalma kostümleri varmış. Gelmek ister misin?”

“Olur, gelirim. Noh maskelerine pek ilgim yok fakat Mieko ve Yasuko’yu görmek isterim. Burada kalıp tıp bölümünden arkadaşlarımı ziyaret etmeyi düşünüyordum ama... Sorun değilse sana katılacağım, tabii onlara da uyarırsa.”

“Bence sorun olmaz. Yasuko’nun gelip bizi almasını bekleyelim. Daha yarım saati aşkın zamanımız var.”

“Öyle mi? Niçin bu kadar erken geldin peki?”

İbuki, Mikame’nin sorusuna cevap vermek yerine, “Seninle birbirimizi en son şu medyumun bulunduğu seansta görmüş-tük,” dedi.

“Doğru. Geçen ayın ortalarıydı, değil mi?”

“On yedisi. Yasuko, Akio’nun öldüğü günle aynı gün olduğundan bahsetmişti, bu nedenle aklımda kaldı.”

“Çok tuhaftı. İşin içinde hiçbir sihribazlık numarası yokmuş gibi görünüyordu.”

“Saeki ne eğlenmişti ama, hatırlıyor musun?”

Saeki hem uygulamalı bilimler profesörü hem de Lotus Sutra uzmanıydı. Bir gün bilim ile dinin bir olacağına inanıyor, bu yüzden bu işe kararlılıkla eğiliyordu. Geçen ay ofisinde medyumun katıldığı bir deney yapılmıştı. Mieko seansa katılmamıştı ancak Yasuko, İbuki ve Mikame gelenler arasındaydı.

Medyum otuz yaşlarındaydı, siyah, karışık dokuma kumaştan bir takım giyiyordu. Mançurya’da büyüdüğü söylenen köylü kadın, kuvvetli ve iri kemikliydi. Yüzünde psikik yeteneklere sahip bir kadından beklenen gizemli ifadeye dair bir iz yoktu. Sanki dili olması gerekenden daha kısaymış gibi yavaş konuşuyordu. Kadını odanın tam ortasına oturtmuşlardı, yanında duran ince dudaklı isprizmacı, odada toplanan yirmi kişiye

ölüler diyarı ile gerçek dünya arasındaki bağlantıyı anlatıyordu. Adamın dediğine göre dünyadan göç eden ruhlar atmosferde durmaksızın süzülüyor, yaşayanların yanında yürüyor, onları görmek ya da duymak mümkün olmasa da bu ruhlar hayatta olanlarla aynı alanı paylaşıyorlardı. Bir zamanlar ruhları duymak ve onlarla konuşmak yaygındı ancak uygarlığın teknolojik gelişimiyle birlikte ruhlarla iletişim kurmak nadir bir yeteneğe dönüşmüştü. Odadaki medyum bu yeteneğe sahip olan seçilmiş az sayıdaki kişiden biriydi.

“Seansın gerçekliğinden şüphe etmemeniz için medyumunu gözlerinizin önünde bu sandalyeye bağlayacağım. Karanlıkta etrafında neler olduğuna dikkatle bakmanızı istiyorum.” İspiritizmacı açıklama yaptıktan sonra herkese medyumun ellerine bağlanmış ipi gösterdi, ardından kadının etrafına büyük, tel bir kafes yerleştirdi. Işıklar kapanınca megafon, kalemler, defterler ve parlak renkli diğer objeler karanlıkta parlamaya başladı. Gramofonda *Güzel Mavi Tuna** çalmaya başladı. İbuki ve Mikame, Yasuko’nun iki yanında oturuyordu, gözleri medyumun bağlı olduğu sandalyeye kilitlenmişti. İbuki medyuma neler olacağını merak etse de Yasuko’nun pürüzsüz boynu ile ona yasladığı yumuşak, hafif düşük omzu dikkatini dağıtıyordu. Kadının karanlıkta pürdikkat medyumunu izlediğine şüphe yoktu. Her zamanki gibi seansta olanları not edip Mieko’ya rapor olarak sunmak istese de bu karanlıkta yazmak imkânsızdı, her detayı aklında tutmaya çalıştığından gergin hissediyor olmalıydı. İbuki’nin içinden kollarını ona dolayıp kadının küçük başını göğsüne yaslamak geldi. Ruh çağırma seansının uhrevi dünyası, arzularının alışıl gelmiş zincirlerini kırmıştı âdeta.

O sırada biri masaya yumruk indirmiş gibi bir ses çıkmıştı. “Ah!” dedi ispiritizmacı. “Tıklatmaya** başladı!”

* *An der schönen blauen Donau*, John Strauss II tarafından yazılan beste. –çn

** Ruh çağırma seansında masayı tıklatmak, ruhlarla iletişim kurmayı ima ediyor. –çn

Işık olamayacak kadar beyaz bir parlaklık bir anlığına karanlıkta belirmiş, aynı zamanda masanın üzerindeki megafon, sanki biri tarafından fırlatılmış gibi havalanmıştı.

Medyum titremeye başlamıştı, odadakiler sandalyenin ara sıra yere çarpan ayaklarının sesini duyabiliyorlardı. Sanki yere yumruklar iniyormuş gibi bir patırtı çıktı. Her seferinde o beyaz parıltı tekrar beliriyor, sanki şiddetli bir rüzgâr çıkmış gibi masanın üzerindeki defter ve kalemle etrafa savruluyordu. Medyumun ağzından inliyormuş veya dua ediyormuş gibi belli belirsiz sesler çıkıyor, ne dediği anlaşılmıyordu.

İspiritletici çalan plağı durdurup ayağa kalkmıştı.

“Ruhla iletişim kuruldu. Sorulara başlayalım. Merhaba, siz kimsiniz?”

O anda, sanki bir tuşa basılmış gibi, medyum erkek sesiyle konuşmaya başladı.

“Je suis descendu de la montagne. Je m'en vais à la montagne.”

“Ne dediniz? Hangi dilde konuşuyorsunuz?”

“Fransızca,” dedi odadaki öğrencilerden biri. *“Dağdan indim. Dağa gidiyorum, demek istiyor.”*

“Duydunuz mu? Bir Fransızın ruhu olmalı bu. Belki de dağcıydı.”

Yasuko iç çekermişçesine, herhangi bir duygudan yoksun ses tonuyla, “Dağdan indim. Dağa gidiyorum...” deyip İbuki’nin dizinin üzerinde duran eline uzanmış, İbuki, Yasuko’yu teskin etmek istermişçesine küçük elini ellerinin arasına almıştı. Medyumun kalın, erkeksi sesinden öylesine etkilenmişti ki Yasuko’nun elini tutmasını garip karşılamamıştı.

Fransızca’yı akıcı konuşan öğrenci, karanlığın içindeki medyuma sorular sormaya başladı.

Onlara adamın dağcı olduğunu, Matterhorn’a tırmanırken bir yarığa düşüp öldüğünü söyledi. “Nerede olduğunuzu biliyor musunuz?” diye sorulduğunda medyum, “Hayır, bilmiyorum.

Burası pek karanlık ve tozlu,” cevabını verdi. Bunun üzerine öğrenci, “Ne zaman öldünüz?” diye sordu.

“1912 yılında.”

“Aradan ne kadar zaman geçtiğini biliyor musunuz?”

“Hayır. Buz ve karın içinde yürüyordum, rüzgâr çok kuvvetliydi. Bulduğum yerin yüksekliği muhtemelen beş bin metreyi aşıyordu...”

“Karıınız ve çocuklarınız var mıydı?”

“Karım vardı. Çocuğum olup olmadığını hatırlamıyorum.”

“Çocuğunuz yoktu yani?”

“Sanırım yoktu.”

“Az önce zeminden takırtılar geldiğini duyduk, defterler yere saçıldı ve megafon havaya fırladı. Bunları siz mi yaptınız?”

“Kasten değil, yoluma çıktıkları için kendiliğinden hareket ettiler.”

“Adınız nedir?”

“Jean Matis.”

“Öldüğünüzde kaç yaşındaydınız?”

“Rahat bırakın beni. Hatırlamıyorum!”

Medyumun sesi öfkeli geliyordu.

İspiritizmacı, “Ruh gitti. Sorulardan rahatsız oldu,” deyip ışıkları açmıştı.

Tel kafesin içindeki, sandalyeye bağlı medyum başını geriye atmıştı; işkenceye uğramış gibi yorgun ve cansız görünüyordu. Gözleri kapalıydı, boynundaki çıkıntı çırpınan bir balık misali inip kalkıyor, kolları ile bacakları hafifçe titriyordu. Oda sanki içinde fırtına çıkmış gibi darmaduman olmuştu. İki boş sandalye ters dönmüş, köşedeki çiçek rafı sandalyelerden birinin üstüne düşmüştü. Yalnızca megafon, defter ve kalemler değil, not almak için kullanılan teksir kâğıtları da yere saçılmıştı.

Mikame sanki o âna dönmüş gibi, “Bence o kâğıtta bir şeyler vardı,” dedi. “O zamanlar ispiritizmacıya inanmaktan başka

seçeneğim yokmuş gibi hissetmiştim. Bu olaydan bir hafta sonra bir arkadaşım beni çok yetenekli bir sihirbazın sahne aldığı gece kulübüne davet etti. Adam vücudunun çeşitli yerlerine yanmakta olan sigaralar yerleştiriyordu. Bunu nasıl yaptığına akıl erdiremedim. Sonra düşündüm: İş sihirbazlık numaralarına gelince, ne kadar ustaca yapılmış olursa olsun, hepsi yanıltmacadan ibaret. O seansın da uydurma olduğunu düşünüyorum. Gördüklerimizin hepsi numaradan ibaret olabilir.”

“Medyumun Fransızca konuşması da mı?” diye sordu İbuki.

Işığın açıldığı vakit Yasuko’nun elini sıkı sıkı tutuyor olmak, seanstan daha tuhaf gelmişti ona. İbuki, Mikame ikisinin ellerini izlerken kapıldığı hissi hâlâ çok iyi hatırlıyordu. Onla buluşur buluşmaz seans hakkında konuşmaya başlamasının sebebi, doğru hatırlayıp hatırlamadığını anlamaktı. Ancak belki de Mikame o anda medyuma odaklanmış, ikisinin el tutuştuğunu görmemişti bile.

“O İnui denilen öğrenci, medyum aracılığıyla konuşan ruhun Güney Fransız aksanına sahip olduğunu söylemişti. Öğrencinin babası bir diplomatmış ve kendisi Fransa’da büyümüş, ondan biliyormuş. Hem o medyumun Fransızca konuşabildiğini sanmıyorum.”

“Bence bilinçli değildi. Fakat tıpkı bir radyonun elektromanyetik dalgaları algılaması gibi, medyumun da dünyanın başka yerlerinde konuşan kişinin sesini duyma yetisi vardır belki. Bu açıklama bana ölmüş birinin ruhunun konuşmasından daha mantıklı, inanması daha kolay geliyor.”

“O hâlde bizimle konuşan, hayatta olan birinin ruhuydu, öyle mi?”

“Öyle de denebilir. Bence ruhtan çok kadının kullandığı kelimeler önemli. Medyum, yaşayan insanların kelimelerini hatta seslerini özümseyip onların sesi oluyor. Ölümlerle konuşuklarını sandığımızdan medyumlar bizde hayret uyandırıyor ancak o gün seansta işittiklerimiz, Alplerden gelen, kürk ticareti

yaparak hayatını geçindiren bir adamın, Fransa'nın güneyinde bulunan bir köydeki barda konuşurken kullandığı kelimeler de olabilir. Bu kelimeleri defterime not ettim ve onlara şöyle bir bakınca bu konuşmanın ölen biri hakkında olabileceğini düşünüyör insan.”

“Dağdan indim. Dağa gidiyorum,’ demişti, öyle değil mi?” Yasuko’nun eli o anda uzanıp İbuki’nin dizine dokunmuştu.

“Doğru. Sarhoş olsam benim de edebileceğim sözler bunlar. Belki de medyum, sarhoş insanların seslerini daha rahat duyabiliyordur. Öyle çok heyecanlanmayı gerektiren bir durum olduğunu sanmıyorum. Günümüzde köpekler uyduların içinde uzaya seyahat etse de, bir Budist konsepti olan sınırsız evren düşüncesini savunan Saeki’nin hayranlıkla söz ettiği gibi, modern bilimin sınırlarını aşan dünyalar mevcut.”

“Olabilir. Ancak öğrenci İnui, adamın dediklerini çevirip, ‘Dağdan indim,’ dediğinde Yasuko bayağı ürpermiş.”

“Konuşanın ölen kocası olduğunu düşündü büyük olasılıkla. Yasuko demişken, ışıklar açıldığında onun elini tuttuğunu gördüm.” Mikame bunları söylerken bakışlarını kaçırmış, İbuki onun bir anda duygu patlaması yaşamasını garip karşılamamıştı. Onun da Yasuko’ya âşık olduğunu biliyordu, bu yüzden böyle bir tepki vermesi anlaşılırdı. “El ele tutuştüğünüzü gördüğümde şok oldum. İçimden lanet okudum sana.”

“Çok tuhaftı. İnui, adamın dağla ilgili söylediklerini çevirince Yasuko huzursuzlandı. Neden bilmiyorum ama elini dizime uzatıp kavuşturduğum ellerimin arasına soktu. Parmaklarının soğuk olduğunu hatırlıyorum ama titremiyordu. Tahminince Akio’yu düşündüğünden yalnızlık duygusuna katlanamayacak gibi oldu.”

“Hımm...” Mikame başını yan yatırıp yüzünde anlamsız bir ifadeyle İbuki’ye baktı. “Sonra?”

“Hepsi bu. O günden sonra onu görmeye ilk kez geliyorum ama Yasuko hiç değişmemiş.”

“Çünkü Mieko’yla zaman geçiriyor.”

“Doğru, bundan kaynaklanıyor olabilir. Yasuko, Akio’yu seviyordu sevmesine ama Mieko’nun üzerindeki etkisinden kaçamıyor hâlâ. Yasuko’nun başka bedenleri ele geçiren ruhlarla ilgili yarı zamanlı işi, kayınvalidesinin Akio’nun yarım kalan işini tamamlamaya dair güçlü tutkusu, Yasuko’nun en büyük motivasyon kaynağı bence. Yasuko’ya medyum denirse, Mieko Togano bu bağlamda ruhun kendisi.”

“Yasuko’nun medyumlukla alakası var mı sence? Sakin, detaylara fazla kafa yormayan biri gibi görünüyor. Hatta şair topluluğu mensubu öğrencilerin dediklerine göre Mieko’dansa Yasuko’nun sözü geçiyormuş.”

İbuki kül tablasında sigarasını söndürürken, “Bence bu doğru değil. Bence...” dedi. “Yasuko sıradan bir kadın; Mieko’yla boy ölçüşemez. Hani şu eski tablolardaki gibi...” Bu fikir İbuki’nin hoşuna gitmiş gibi duruyordu; iyice parlatılmış bambuları andıran sarı parmaklarını Mikame’nin yüzünün önünde salladı. “Tang ve Song Hanedanlarına ait, Moronobu’nun *oiranları** resmettiği *ukiyo-elere*** benziyor. Bu resimlerde ana figür, yardımcılarından daha büyük tasvir edilir. Budist resimlerde de bu teknik kullanılıyor. Buda daha büyük resmediliyor, bu da yanındaki *bodhisattvaları**** daha ulaşılır kılıyor. Perspektifi yok saydığı için başta tuhaf gelse de insanı içine çekiyor. Demek istediğim, bence Mieko o büyük *oiran*, Yasuko’ysa yanında duran kızlardan biri.”

“Yasuko’ya olan aşkını şiirsel bir dille tasvir ettin resmen. Günümüzde şehvetli kadınlar rağbet görüyor ancak sonuçta bir adamın bir kadına gerçek anlamda âşık olması için kadının minyon, kırılgan bir şey olması gerekiyor bence. Akita lehçesinde

* Müşterileri üst sınıf erkekler olan, sanatsal becerilere sahip yüksek rütbeli seks işçileri. –çn

** Edo Dönemi Japon sanat türü. –çn

*** Aydınlanmaya ulaşmayı amaçlayan varlıklar. –çn

buna ‘bekko no kokko’* derler. Bu yüzden Yasuko’yu ‘küçük’ görüyorsun. O senin sandığından daha güçlü.”

“Güçlü olmasına güçlü ama kendi ayakları üzerinde duracak kadar özgür değil. Bu yüzden asla Mieko Togano’nun yanından ayrılamayacak.”

“Öyle mi dersin? Bence Akio’nun ölümünü henüz atlatamadığı için Mieko’nun yanından ayrılmıyor. Yasuko hayatta olan birine âşık olunca, Mieko’nun onun üzerindeki etkisi son bulacak. Bir kadının başka bir kadınsa erkeklere çekilmesi daha muhtemel.”

“Öyle mi acaba?”

“Öyle öyle.” Mikame kendini ikna ediyormuşçasına hızla kafasını salladı. İki adam da otuz üç yaşındaydı; İbuki evliydi ve üç yaşında bir kızı vardı, Mikame ise lüks bir dairede tek başına yaşıyordu. İkisinin de Yasuko’ya ilgi duymasına rağmen Mikame’nin onunla evlenme şansı daha yüksekti.

15

Tam o sırada oturdukları yerin yanındaki buzlu camın önünden kırmızı bir gölge geçti ve üzerinde sonbahar yapraklarının renginde bir manto olan Yasuko, kapıyı açıp aceleyle içeri girdi. Yasuko uzağı iyi görememesine rağmen gözlük takmayı sevmiyordu. Tezgâhın yanında durup gözlerini kısıtı ve müşterilerin oturduğu masalara bakmaya başladı. Yasuko’nun geniş yakalı kırmızı mantosu, yuvarlak yüz hatlarının daha belirgin görünmesine neden oluyordu. “Dul” imgesine uymayan, içleri ısıtan, hoş bir görünümü vardı.

İbuki, kadının yakınındaki masadan gülerек seslendi: “Yasuko, buradayız.”

Yasuko kısıtıldığı gözlerini kırıştırdı ve yanağında bir gamze belirdi. Onlara doğru yürüdü.

“Çok beklettim mi?”

* “Yavru kuş” gibi bir anlamı var, Mikame İbuki’nin Yasuko’yu sevmeye nedeninin onu zayıf, sevimli görmesinden kaynaklı olduğunu savunuyor. -çn